

GLAS NARODA

List slovenških delavcev v Ameriki.

Entered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3d, 1879.

No. 95 — Štev. 95 — VOLUME LIII. — LETNIK LIII.

NEW YORK, TUESDAY, MAY 15, 1945 — TOREK, 15. MAJA, 1945.

TREBA JE
DAROVALCEV
K R V I !
Plazma RDEČEGA KRIŽA rešuj
življenja sto in sto ranjenih voja
kov in mornarjev. — Toda potreb
nih je še na tisoče darovalcev kr
vi. Dajte pint krv, da resite živ
jenje.

Telephone: CHelsea 3-1242

ANGLEŽI V TRSTU — GOSTJE JUGOSLAVIJE

Rim, 15. maja. — Vlada ministrskega predsednika Bonomija, je danes zapretila, da bode odstopila, ako se dovoli v nadalje ostati Jugoslaviji v Trstu, dokler se to vprašanje na reši potom končne mirovne konference.

Tito Broz, je o položaju obvestil Moskvo in tudi dobil dosedaj še neobjavljeni odgovor. Medtem, ko so čete iz New Zealanda in Anglije v Trstu in Gorici in tudi v Pulju, jugoslovanske čete in oblasti izvijejo vso upravo v takozvani Julijski Benečiji, in smatrajo Angleže in Newzealandce v deželi kot prijateljske zavezniške goste. Nadaljnih novih poročil o tej zanimivi mednarodni zadevi, dosedaj še ni, toda položaj je sličen onemu v severozapadni obmejni Italiji, kjer so francoske čete zasedle nekatere kraje, ne da bi vprašale za "dovoljenje" Anglijo in Zjednjene države. — Včerajšnje poročilo je kot sledi:

Kot pravi neko poročilo iz Londona, sta da nevralna, da so zavarovani državljanji vsega angleške in ameriške vlada poslali maršalu narodnosti. Titu slično poslanico, ki pravi, da mora italijansko pristanišče Trst ostati pod zavezniško kontrolo (ta vest se nekoliko ne vjem v nekaterih točkah z zgorajšnjim najzadnjim poročilom iz Rima) do časa, ko bo njegova bodočnost odločena pri mirovnih mizi in obenem prosi Jugoslavijo, da umakne svoje čete, s katерimi ga je zasedla.

O tem je bila tudi obveščena Moskva. Medtem časom so dospeli v Trst angleška križarka "Orion" in rušilca "Cleveland" in "Lauderdale". Ameriška in angleška poslanica sicer ni nikak ultimatum, toda njeno mnenje je nepreklicno. Poslanica pravi, da sta bila Trst in Istra del Italije, ko je bilo podpisano italijansko premirje in sta tedaj postavno še vedno pod zavezniško vojaško kontrolo.

Ker je temu tako, — pravi poslanica, — zavezniški ne morejo trpeti sedanjega položaja, pod katerim so Jugoslaviani zasedli Trst, prevzeli civilno upravo, so se z nekaterimi uradniki pogodili na mestu ter so odslovili skoraj vse civilne uradnike. V Trstu so angleške in ameriške čete, toda samo v sporazumu z jugoslovanskim poveljnikom, da popravijo pristaniške naprave in postavijo prometno zvezzo z zavezniškimi četami v Avstriji.

Jugoslavansko stališče izvira iz dejstva, da Jugoslavija nikdar ni podpisala premirja z Italijo — in se ob istem času smatra eno izmed zaveznic. Jugoslavija je tedaj prekoračila mejo sovražnega naroda, ne pa prijateljskega ali neutralnega soseda.

In če so se zavezniški odločili za okupacijo, Jugoslaviani ne morejo razumeti, zakaj to ne velja tudi za nje, ker so prvi prišli tja. Zelo mlajši ozki pomen "zavezniški", kadar da pomeni samo Združene države in Anglijo.

Jugoslaviani priznavajo, da je pravi Trst po večini italijanski, toda tudi pravijo, da je Istra po večini slovenska. Obdolžba, da je maršal Tito pričel "osvobodilni odbor" v Trstu, da bi prevzel kontrolo nad mestom, je samo italijanski poiskus, stvar še bolj zmešati. Odbor je bil prvotno sestavljen v Ajdovščini in ne v Trstu, in ni bil namenjen za Trst, temveč za Slovencija.

Jugoslavija tukaj priznava, da je položaj zelo občutljiv, toda ne mislijo, da bo prišlo do kakrškega oboroženega spopada med zavezniški. Zavezniški vrhovni poveljnik na tem pozorišču feldmaršal sir Harold R. L. G. Alexander je pred nekaj dnevi zopet imel posvetovanje z maršalom Titom in prišlo je do sporazuma, po katerem bodo zavezniški najbrži prevzeli kontrolo nad pristaniščem in bo za zavezniško vojaško vlado vodila posle v njem; Jugoslaviani pa bodo upravljal ostali del mest.

NEMŠKI UJETNIKI PRIHAJAJO

New York je bil v nedeljo priča novega ponušanja nemškega nadčloveka, ko se je na vojaške pomele pripeljalo 3265 poraženih nemških častnikov in vojakov. Vojaki so umazani in razčepani. Med njimi je 28 častnikov, med katerim je en pruski polkovnik. Po brezpojogni predaji Nemčije so to prvi nemški častniki, ki so med ujetniki prišli v Ameriko.

Preiskava na pomolu je bila zelo kratka, kajti preiskani so bili že poprej večkrat. Umili so jih in očistili uši, nato pa so jih postali v ujetniška taborišča. Njih starost je od 14 do 65 let, kar je običajno v zadnjih mesecih vojne. V nasprotnu s prejšnjimi ujetniki prihajajo sedaj taki, ki zabavljajo čez nacizem in Hitlerja.

Polkovnik, ki ga je nekdaj Hitler osebno odlikoval, je še hotel obdržati dostojanstvo nemškega častnika in glede vraka nemškega poraza rejet.

"Sovražnik nas je po številu prekašal. Če več psov na lov zasleduje lisico, bo lisica vjetra. In mi smo bili vjeti." In kazal je zadovoljstvo, da je vsemu konec.

MIHAJLOVIĆ BO VSTRELJEN

Jugoslovanski vnačni minister in načelnik jugoslovanske delegacije na konferenci v San Franciscu dr. Ivan Šubašić je rekel, da bo general Draža Mihajlović, poveljnik jugoslovanskih četnikov, sojen kot izdajalec in vstreljen.

Japonski poslanik prijet

Ameriška sedma armada je prijela japonskega poslanika pri bivši nemški vladi Hiroši Ošimo in 130 diplomatskih uradnikov in uslužbenec. Poročilo ne pove, kje je bil poslanik s svojim uradništvom prislanek, in glede vraka nemškega poraza rejet.

Odpust ameriških vojakov iz službe

General Eisenhower je naznani, da je konec bojevanja za one ameriške vojake, ki so se bojevali v Afriki in v Evropi. Iz Evrope pa bo v Azijo poslanih nad 3,000,000 ameriških vojakov.

Oni vojaki, ki so se borili v Afriki in pozneje v Franciji ali Italiji, bodo večinoma ostali v Nemčiji in bodo zasedli oni del Nemčije, ki bo določen za ameriško okupacijo.

Dvojno srečanje sedme armade

Sedma ameriška armada je dosegla rekord, ko se je istega dne združila z 2 armadama. 13. polk se je pozno po polnem sestal z rdečo armado v Liezenu blizu Radstadtta v Nemčiji. Dopoldne istega dne pa se je oddelek sedme armade srečal z angleško osmo armado, ki prihaja iz Italije (najbrž na Koroškem).

ZADNJI NACIJI IZ ČEŠKE

Poročilo ruskega vrhovnega poveljstva naznana, da je rdeča armada dovršila velikanjsko delo čiščenja in da je od torka opolniči, ko so bile uradno končane sovražnosti, vjela nad 1,060,000 Nemcov in med njimi 91 generalov.

Med velikanskimi kot gor velikanci kupi vpljenenega vojnega materjala je 1126 aeroplakov, 1532 topov na tankih in 8,618 topov vseh vrst.

Rusko poročilo ne omenja krajev, ki so bili očiščeni Nemci, toda očiščena je bila vse Češka, razen posameznih raztresenih oddelkov.

Po posameznih frontah so nemški vojni ujetniki naslednji:

Leningradsko (letska) fronta — 190,302 vojaka, 8,038 častnikov in 42 generalov; 136 aeroplakov, 325 tankov in 1548 topov.

Fronta druge ukrajinske armade — 74,938 častnikov in vojakov, 12 generalov in 498 topov.

Fronta četrte ukrajinske armade — 213,255 častnikov in vojakov in 14 generalov, 708 aeroplakov, 649 tankov in 3100 topov.

Fronta četrte ukrajinske armade — 71,738 častnikov in vojakov, 127 tankov in 900 topov.

Fronta druge ukrajinske armade — 369,459 častnikov in vojakov, 16 generalov, med njimi general Liebermann, poveljnik posadke v Brnu, 68 aeroplakov, 196 tankov in 1348 topov.

Fronta tretje ukrajinske armade — 126,070 častnikov in vojakov in 5 generalov, 284 aeroplakov, 235 tankov in 1224 topov.

Jugoslovani zastavili Angležem pot

Jugoslovanski partizani, ki prodirajo na Koroško in Štajersko v očividnem namenu, da zasedejo ti deželi, so zagradili glavno cesto in prisili angloško oršno armado, da je morala svojo pot obrniti v drugo smer.

Partizani, ki so večinoma v civilni obleki in imajo rdečo partizansko zvezdo, so presekal važno cesto med Celovcem in Gradecem pod Velikovcem s tem, da so čez cesto postavili tri vrste voz.

V Velikovcu so mestni upravi

dali 30 minut časa, da odide

in so naznanili, da bodo sami

upravljeni mesto.

V Celovcu so partizani zase

dli zeleniško postajo in tiskarno,

v kateri se tiska uradni

list.

Po Celovcu patrulirajo straže

angleške osme armade in

11.30 ponoči mora vsakod

biti v svoji hiši.

Ceste v južni Koroški so

polne različnih narodnosti, o

boroženih in razroženih voja

kov in beguncov.

ROMMEL SE JE ZASTRUPIL

Gospa Lucie Maria Rommel, vdova po pokojnem nemškem feldmaršalu Erwinu Rommelu je sedaj objavila, da je bil njen mož zastrupljen na Hitlerjevo povelje. Pred tem je ameriškim častnikom rekla, da je njen mož umrl za

črno kapjo, ko je bil na okrejanju za rano, ki jo je do

bil pri zračnem napadu v

Franciji. Povest o smrti svo

jega soproga je takoj izpre

nila, ko je izvedela, da so

Francozi vjeli njenega 16 let

starega sina Manfreda. Provo

tno in hotel navesti pravega

vzroka smrti, ker se je bala

da bi se nacija nato znesli nad

njenim sinom.

Sedaj pa Rommela pravi,

da je feldmaršal zdravil svojo

rano blizu Ulma 14. oktobra,

ko sta prišla k njemu dva ge

nerala in sta ga prisili, da je

je vzel strap.

Ko je Serg. Thomas S.

Greiner, ki je vojaški tolmač,

vprašal, zakaj je Rommel vzel

strap, mu je odgovorila, da je

bil vojak in je vedno izpolnil

povelje.

Ko je Serg. Thomas S.

Greiner, ki je vojaški tolmač,

vprašal, zakaj je Rommel vzel

strap, mu je odgovorila, da je

bil vojak in je vedno izpolnil

povelje.

Konrad Henlein, gauleiter

Sudetov, se je v zaporu usmrtil

s tem, da si je z britvijo

prerezal žile v zapestju. Henlein

je v sredo prijel 3. a

meriška armada obenem s

Karlom Frankom, nacijskim

governorjem češkega in morav

skoga protektorata.

ZADNJI NACIJI IZ ČEŠKE

Poročilo ruskega vrhovnega poveljstva naznana, da je rdeča armada dovršila velikanjsko delo čiščenja in da je od torka opolniči, ko so bile uradno končane sovražnosti, vjela nad 1,060,000 Nemcov in med njimi 91 generalov.

Boji na Pacifiku:

Ameriški zavzeli letališče Jonabaru na Okinawi

Lois Mountbatten najbrže z vso silo vdaril proti Singapurju.

V Azijo so bili najprej poludržni oni angleški vojaki, ki so posebno izvezbani v bojevju na Pacifiku. Njim bo sledilo še mnogo

"Glas Naroda"

("VOICE OF THE PEOPLE")

Owned and Published by Slovenian Publishing Company, (A Corporation) Frank Saksler, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Secretary. Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

52nd YEAR

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.; ZA POL LETA — \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenem soboto, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1243

Konec

Nedavno smo v "Glasu Naroda" objavili uvodnik glede takozvanega "poljskega vprašanja", v katerem smo opnili zatrjevanje vsega naprednega časopisa, da je "Poljsko vprašanje" v kolikor pride Poljska, in se posebej, poljska narodna vlada v Varšavi v poštov, končano. Poljski narod si je namreč izbral svojo lastno vlado, kljub vsem protestom ubeglih fašistov in baronov, ki so pod krinko "poljske vlade" pribrežali v London.

Malo kasneje, oziroma, ko se je vojna v Evropi končala in ko je Hitler baje že bil med mrtvimi, ter ko je nemški "veliki" admiral, Karl von Doenitz, postal na papirju novi "Fuehrer" nacijev v Nemčiji, je ta "Fuehrer" podal izjavu, v kateri se je izrazil, da bode njegova prva dolžnost "rešiti Nemčijo pred neprestano napredovanjem boljševizmom, in da se bodo radi tega naciji še v nadalje borili proti Rusom, kar so deloma tudi storili, zlasti na Češkem.

Kakor znano, se je o takozvanem "poljskem vprašanju" tudi razpravljalo pri mirovni konferenci v San Francisco, Cal., zlasti potem, ko je Rusija javila, da so ZA rusko fronto, oziroma na Poljskem, vjeli 16 ali 17 poljskih "demokratov", oziroma članov ubegle poljske "vlade" iz Londona, kateri so imeli svojo lastno in nezakonito radio-postajo — za iztočno fronto, ter na ta način pošiljali svoji fašistični "vladi" takša poročila, kakor se jim je poljubilo.

Minoli petek, je maršal Stalin sporočil konferenci v San Francisco, da je "poljsko vprašanje", v kolikor pride Rusija v poštov, rešeno, in da o tem vprašanju ne bode treba več razpravljati.

Z ozirom na zgoraj navedeno izjavo novega nacijskega "Fuehrerja", admirala brez mornarice, Karl von Doenitza, prihajajo sedaj tudi odmivi iz San Francisco, kajti nekateri delegatje tolmačijo v svojem humorističnem razpoloženju, Doenitzev poziv na "boj proti boljševizmu" tako, da je ta poziv smatrati — kot ultimatum naslovjen ruski vojski, katera se mora takoj — podati poljski "vladi" v Londonu, da se na ta način zagotovi varnost poljskih fašistov in "baronov", ki so pribrežali v London.

To je sicer izborni humor, ki pa kljub temu dokazuje vsemu svetu, da vlada med pruskimi "junkerji" in lastniki teleposestev v Istočni Pruski, ter poljskimi "baroni"; polkovniki in teleposestniki, popolna solidarnost, v njihovem obupnem boju proti napredku sedanjega človeštva.

Veliki admiral, Karl von Doenitz in poljska ubegla "vlada" v Londonu, so kot dediči Hitlerjeve in Mussolinijeve nemnosti, na ta način prideli najcenejšo in najnesmiselnije politično in humoristično zabavo vsemu svetu, in to takoj, ko se je evropski del svetovne vojne II povoljno zaključil.

V ponedeljek, dne 7. maja, je "veliki" admiral Doenitz, izjavil, da je Nemčija poražena in se je podal zajedno z nacijsko vojsko zapadnim in iztočnim zaveznikom, in prejšnja zatrdila, da se bodo naciji borili še v nadalje v bavarskih alpah, so bile le njihove sanje. Toda istočasno je poljska ubegla "vlada" poslala iz Londona svoje "demokratične" agente na Pojsko, da tankaj prično z podtalnim ruvanjem proti sovjetski vojski in tudi proti svojemu lastnemu narodu in pravi narodovi vladi v Varšavi. Te zastopnike ubegle poljske "vlade", so Rusi naravno vjeli in jih poslali na varno.

In vse kar je ostalo od prekrasnih sanj o fašističnih nebesih na zemlji, — je le še poljska ubegla "vlada" v Londonu. In le v Londonu ter San Franciscu, je še nekoliko zavornikov, kateri bi radi dosegli, da se Hitlerjeva in Mussolinijeva zapuščina, še nekoliko ozivi v prid poljske fašistične "vlade" v Londonu. Ti ljudje so namreč imenja, da se zgodovina včasih ponavlja, kakor se je to zgodilo kmalu po koncu prve svetovne vojne.

Ko se je nemška vojska podala zaveznikom prve svetovne vojne v letu 1918, pričel se je takoj vsestranski napad na Rusijo, kajti namen zapadnih vlasti je bil pregnati sovjete in vzpostaviti dinastijo Romanov, tako, da bi v Rusiji ostalo "vse pri starem" v prid izkorisčevalcem ruskega naroda.

Tedaj je "graf" von der Goltz s svojo vojsko vkorakal v Suomo (Finsko), pobili 50,000 Finev, ter imenoval "barona" Karl Gustav von Mannerheima, finskim diktatorjem. Von der Goltz je tedaj tudi razrožil sovjete baltiških dežel, ki so postal nekak krstni biter fašističnih baltiških republik.

Mornarici Anglije in Francije sta izkreali posebno francosko in angleško vojsko v Odjsi, in to izkreanje se je končalo z uporem francoskih mornarjev. Angleške in ameriške čete so zasedle istodobno Murmanski in Arhangelski ob Arktilku.

In sedanja korumpirana tolpa poljskih baronov in teleposestnikov, ki tvori ubeglo poljsko "vlado" v Londonu,

ipa, da se bode zgoraj navedena zgodovina izza prve svetovne vojne, zopet ponovila, in sicer kljub dejstvu, dasiravno je tudi vrabcem na strehah povsem jasno, da Američani in Angleži ne zamorejo zajedno z Hirohitom ponovno oditi — v sibirske pokrajine lovit "slepe miši".

V nedeljo, dne 6. maja, citali smo v nedeljskem izdanju lista "New York Times", sledče naznani:

"Glasom verodostojnih objav z ozirom na izgube v bitkah sedanje vojne, bilo je tekom evropske vojne ubitih od devet do deset milijonov vojakov. Temu številu je treba še pristeti nadaljnji devet do deset milijonov ranjencev, ki so za stalno poškodovani, in milijone vojakov, ki so bili le lahko ranjeni. Vojnih jetnikov je nekako dvamajst milijonov. Izgube vojakov osišča in zaveznikov so bile nekako jednake, namreč po 15,000,000 vojakov za vsako skupino. Nekateri izvedenci so imenja, da je imela Nemčija štiri petine vseh izgub fašističnega osišča, Rusija je imela nad dve tretjini vseh izgub zavezniških vojsk, in ameriške izgube v Evropi znašajo 700,000 žrtev, med katerimi je nekako 145,000 mrtvih."

Navedeno naznani znači, da imamo pri nas, oziroma v naši republiki, 145,000 rodbin, katerih vsaka je izgubila enega svojca, ki se ne bode nikdar več vrnil k svoji dragi obitelji, — in vojna v Evropi se je končala sredi nepopisnega jedikovanja radi aretacije šestnajstih saboterjev, katere je ubegla poljska fašistična "vlada" v Londonu poslala v ozadje ruske vojske, da tamkaj po svoji moći škoduje sovjetski vojski in svojemu lastnemu, sedaj svobodnemu poljskemu narodu.

Nekdaj jake fašistične organizacije v Berolinu in Rimu, se za vedno vničene, toda le koruptna poljska organizacija fašistov v Londonu je še ostala kot nekako središče sedanjih fašističnih intrig. — Maršal Žukov, je vjel šestnajst zastopnikov poljskih banditov v Londonu, in vjel jih je ne da bi vprašal za dovoljenje londonske in tudi naše vlade.

Druga svetovna vojna se je pričela na ta način, da je Hitler razoržil československo vojsko, ki je štela 1,750,000 dobro izvezbanih mož, in sicer z dovoljenjem vlade Velike Britanije. — In sedanja evropska vojna se je končala v maju 1945 sred tamada protestov v Londonu in Washingtonu, ki je nastal radi aretacije šestnajstih saboterjev, ki so prišli za rusko fronto, in so plačani po pseudo-poljski "vladi" v Londonu.

Ako bi bil Winston Churchill, ali pa naš Hearst med omenjimi šestnajstimi aretovanimi poljskimi polkovniki in generali, bi London in Washington menda ne vložila toliko protestov v — San Francisco.

Generalu Žukovu je treba svetovati, naj bode v bodoči bolj previden, kajti število poljskih polkovnikov je dokaj omejeno — ker imče bo treba kake angleške politike obleciti v poljske uniforme, ako bo treba poslati še kako poljsko delegacijo v San Francisco.

DANES NE SME BITI, KOT PO ZADNJEM KLANJU

Piše Ignac Musich.

V zadnjih dneh nekako vre sta in ne Reke, še manj Goričko. Obdana je z obrežji skoraj posebno Slovencev, ker gre se za nekaj, ki pomeni za Slovence in Jugoslovane zelo veliko . . . "Trst". Komaj smo čakali, da bi bil zavzet, in bil zavzet — misili smo, da bo bilo zavzet tako, da ne bo teklaj veliko . . . "Trst". Komaj smo

zavzet — misili smo, da bo bilo zavzet tako, da ne bo teklaj veliko . . . "Trst". Komaj smo

zavzet — misili smo, da bo bilo zavzet tako, da ne bo teklaj veliko . . . "Trst". Komaj smo

zavzet — misili smo, da bo bilo zavzet tako, da ne bo teklaj veliko . . . "Trst". Komaj smo

zavzet — misili smo, da bo bilo zavzet tako, da ne bo teklaj veliko . . . "Trst". Komaj smo

zavzet — misili smo, da bo bilo zavzet tako, da ne bo teklaj veliko . . . "Trst". Komaj smo

zavzet — misili smo, da bo bilo zavzet tako, da ne bo teklaj veliko . . . "Trst". Komaj smo

zavzet — misili smo, da bo bilo zavzet tako, da ne bo teklaj veliko . . . "Trst". Komaj smo

zavzet — misili smo, da bo bilo zavzet tako, da ne bo teklaj veliko . . . "Trst". Komaj smo

zavzet — misili smo, da bo bilo zavzet tako, da ne bo teklaj veliko . . . "Trst". Komaj smo

RAZGLEDNIK

VIKTOR TIMOŠENKO

Viktor Timošenko, 24 letni bami. Ubegli Rusi so si prisloni slavnega ruskega maršala lastili uniforme svojih žrtev, Timošenko, se je pojavit med partizane severne Italije, kjer so bili v uniformah omenjenih nacijskih vojakov. Sklenili, da se bodo ravnili natanko po navodilih, ki so bila napisana na teh listinah, in tako so odšli na v listinah označeni kolodvori in na vlak, o katerem so mislili, da jih bodo odpeljal proti Rusiji. Toda vlak jih je potem odpeljal v Italijo. Viktor Timošenko je skočil raz vlak blizu mesta Como, dočim so njegovi tovariši ostali na vlaku. Iz mesta Como je odšel proti Milanu.

Tam se je sešel z neko partizankom, imenom Nina Castelli, katera mu je preskrbelo potrebno obleko in tudi nekoli listin v svrhu potrebnih identifikacij. V vasi Gardino, se je pridružil nekomunističnemu partizanu pod vodstvom četnika, imenom Brazi. Timošenko so partizani dali ime "Fiamme", ali planem, in sicer potem, ko je tekmo par sprijemov z naciji, uspešno postreljal 84 Nemcev. Po preteklih štirih mesecih, so ga partizani premestili v partizansko četo št. 84, katera je poslovana pod imenom "Garibaldi". Kedor postane član skupine, ki je sicer imenovanem poročevalcu sledče podrobnosti o svojih doživljajih:

Dne 22. maja, 1942 so ga Nemci vjeli pri Stalingradu, na kar so ga odvedli kot vojne mlečnici in mlečnici revolverjema in poleg tega mu je viseča na rami tudi puška "tommy-kakovosti" in modra. Tem povedom je pripravljen, da bo vse doživljajih: v sicer imenovanem poročevalcu sledče podrobnosti o svojih doživljajih:

Dne 22. maja, 1942 so ga Nemci vjeli pri Stalingradu, na kar so ga odvedli kot vojne mlečnici in mlečnici revolverjema in poleg tega mu je viseča na rami tudi puška "tommy-kakovosti" in modra. Tem povedom je pripravljen, da bo vse doživljajih: v sicer imenovanem poročevalcu sledče podrobnosti o svojih doživljajih:

Osenkrat je skušal uteči, toda vsi ti poizkusni so se posrečili in v vseh osmih slučajih je bil nepopisno kaznovan. Tekom junija 1944, je končno zajedno z šestimi drugimi jetniki srečno pobegnil in sicer po malem tunelu, katerega so izkopali pod ograjo taborišča. Kasneje so ubili nekoliko nemških vojakov v nekem berolinskem parku, basko so zavezniški bombniki napadli mesto z velikimi bombo-

blizu Berolina, kjer se je sezrelo, mora pristeti, da se v boju ne bode nikdar podal pod vznak te prizige, mu vžgo poseben znak na levem roki. To so tudi storili z Timošenkou in sicer na njegovo lastne zahteve.

Kmalu na to se je med partizani raznesla vest, da sta fašistični uradnik imenom Rasmuni, kajtor tudi policijski ravnatelj mesta Bergamo, kateremu je bilo ime Corsi, do smrti preteplja neko partizansko dekle v mestu Bergamo. Viktor Timošenko se je takoj napotil v Bergamo, kjer se mu je posrečilo, da je vjel imenovanega Rasmuni, katerega je kaznoval z "jednakom smrtnjo".

Timošenko je izjavil imenovanemu časniškemu poročevalcu, da bi rad obiskal Ameriko, toda pred vsem mora nadaljevati z bojevanjem na strani partizanov. Izrazil je tudi željo, da je med partizani mnogo dečkov, kateri bi se radno borili na strani Američanov proti Japoncem, in sicer saj "toliko časa, da bi bili — japonski cesar, Hirohito v Tokyo — visel 'za peto', baš, kajor je visel Mussolini v Miljanu."

— "kajti, v kolikor pridej jaz v poštov, med Ameriko in Rusijo ni nikake razlike. Ko sem odšel na vojno, sem dejal mojemu očetu, da nisem njegov sin, pač pa sin vse Rusije. In sedaj, ko sem se sestal z Američani, sem sin Rusije in Amerike, kajti Američani ste osvobodili mene in moje partizane."

Časniški poročevalci so o tem sestanku z Timošenkonom obvestili rusko poslanstvo v Rimu, katero je poslalo v Milan svojega zastopnika, toda Timošenko je tedaj že ostavil imenovan mesto in zopet odšel z partizani nekam v gorov.

SEDAJ LAJKO DOBITE LASTNOROČNO PODPISANI KNJIGI

pisatelja Louis Adamic-a

ZA CENO \$2.50 ZA ZVEZEK

"Two Way Passage"

V tej knjigi, ki jo zbudila pozornost vsega ameriškega naroda, da je pisatelj navesti, kako bi bilo mogoče po sedanjem vojni pomagati evropskem narodom, iz vseh evropskih držav, tudi iz Jugoslavije, so prišli naseljeni v Ameriko in pomagali postaviti najbolj napredno in najbogatejšo državo na svetu. Sedaj je prišel čas, da Združene države pomagajo narodom, ki so jih pomagali do njihovega sijaja in moči. Pot na dve strani — kakor bi se mogel naslov knjige prestaviti iz angleščine — je tako zanimiva knjiga in jo priporočamo vsekemu, ki razume angleščino.

"What's Your Name"

"Češki odgovori na vprašanje, ki se tiče sreče milijonov . . . Citanje te knjige je bogato plačano." — Tako se je izrazil veliki ameriški dnevnik o tej knjigi.

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Pohištvo Money Order na ..... za lastnoročno podpisano(1) knjigo(1) :

.....

Gadje gnezdo

POVEST IZ DNI TRPLJENJA IN NAD

Spisal: VLADIMIR LEVSTIK

(27)

Koprnača mehkoba mu je narastla v prsih, kakor da je zdaj začutil ob sebi dišavo njenih las. Kraloma poljublja papir, na katerem je stonela draga ročica; nato ga zamišljeno zeli in spravi. Ali se je mahoma zjasnilo vreme? Janez je svež in pokrepčan; ljubeče misli pode obledelo kri hitreje po njegovih žilah, in upanje se oglasa z drznim fantovskim vriskom. Kljub vsemu, kljub vsemu!

"Živeti, ostati na tem svetu, ki mu vsi zločini ljudi ne morejo vzeti dobrе!" vzklikne sam v sebi ter plane kvišku liki pripognjena jelka. "Ah, kako bo še lepo!"

Takrat pa se zdrzne in nastavi uho proti žandarjevi kolibi, iz katere se je začulo nerazlečeno kričanje in teptanje z nogami. Komaj pogleda, že se odpro vrata, in star možiček—gotovo je prišel k vsegamogočnemu s kako pritožbo — zleti kakor bomba na sredo dvorišča; za njim se vidi izprožena žandarjeva nogu v angleških mehurkah in gizdalinskih žoltih golencih.

"Schon zeigen, den Lumpen!" rohni razjarjeni glas gospoda komandanta, dočim se starček pobere in v obupu krevlja proti svoji baraki. "Še pritožuje se mi, svojat!"

In zdaj sledi prizor, ki ga je težko pozabit.

V kolibi zazvoni telefon. Mož pravice izgine, vrata lopnejo za njim; dolgo časa je vse tiho. Na dvorišču se je zbrala gneča gledavcev, ki stiskajo pesti in preklinjajo, ta zanimalko, ta glasno. Iz barake se razlega po taboru sivčkov jok in zgovorina pripoved o žalitvi; ogorenča družba rine tja, da si olajša srečo. Janez stoji nepremično in skrta z zobami.

Tedaj pa se vrata drugič odpro; mogočnik skoči ven ter zakliče z glasom vsiljivega potreščka:

"Stojte, gospoda, prijetno sporočilo imam!" Njegovi obriti plavolasi obraz z ogabno mlečno kožo je ves predrugačen, jastreb se je izpremenil v goloba. Z očetovskim smehljajem nadaljuje: "Pojuditrišnjem se pripelje komisija z nologo, da po ukazu njegovega Veličanstva preišče vse posamezne slučaje . . . Velika večina vas bo izpuščenih; vse dame in gospodje, ki imajo čisto vest, se potemtakem lehko pripravijo na odhod. Izvolite razglasite veselo novico po barakah."

"Prej lumpje, zdaj gospoda, maledetto!" zakriči srditež iz množice. "V petih minutah se mu je obesil nos . . . Počakaj, še drugih litanij se nanči!"

Ali gospod komandanat ne sliši; njegova zaščitnica se je obrnila po vetrnu. Še priklonil se je, in njegov pogled je medtem, kot bi iz-

čiral žrtev, da jo poljubi. Jetniki so v očehih mu ruši izpod nog. Radovedno se ozira, kdaj izbruhne občne navdušenje, in ko ne dočaka ničesar, izgine v kolibo, da niti ne veš, kako ga je zmanjkalo.

Janez gleda, posluša in komaj razume; čuti se, da ni vriska, ne smeja, ne poskakovalna. Le mrmarjanje se je razneslo po vsem taborišču; tam zgoraj nekje je viknil osamljen paglavec "evviva!" ter mahoma utihnil. Sam po sebi čuti, kaj je: tako zelo so se nesrečneži odvalili prostosti, tako popolnoma je umrla sanje, da jih je skoraj strah njene bližine. So tudi ljudje, katerim je dolgo jetništvo izmolzlo poslednji vinar in zadnjo kapljico moči; prvi napor za košček kruba jim mora podreti. Njim pomeni svoboda lažotno smrti ob veliki cesti. In tistim, katerih se ni posrečilo ugnobiti — kdo jim je porok, da obljubljena komisija ni zgolj ena neštetih, ki prihajajo vsa ta leta ob nedeljah z Dunaja, kar tako, da se gospodje izprepeljejo z avtomobilom ter zslužijo mastne dijete s tem, da se trebujojo za stražnemštom po barakah: "Ja, ja! Ja ja!" Se upanje se tu izpreminja v muko; "vesela vest" primaša jetnikom dva dni brez upogabe koprnjenja in jalovih sanj . . .

Trpkе volje se vrača Janez v barako.

"In vendar," si oporeka natilcem, "in vendar napoči dan, ko bo vest resnična; zakaj ne bi bil današnji?"

Globok nemir se mu dviga v sren; napolje bol, napol veselje, in vse druge misli ugajajo pred to skrbjo brez imena.

Dva dni potem je Janez prost in ž njim večina jetnikov. Vrata ostroga so se odprla; velika, strašna svoboda izkoreninjenih je zaklicala s ceste svoj rod. Gad izprva ni mogel verjeti; široko je gledal, bleš kakor zid, ter maljal z glavo. Nato je šel počasi k svoji postelji; zakopal obraz v počrnelo blazino in se razjikal bogve zakaj. Storilo se mu je, kakor bi spričio njegovega osvobojenja izginjala vsa ta brezbrežna, krvava vojna in vsa zgodovina človeštva ter bi ves svet ne pomenil drugega kakor njegovo prostost.

Na svojo bolezni ni pomislil; ko pa je načačil potno košaro, v kateri mu je poslala Zinka najpotrebejše stvari, začutih mahoma, da ni več tisti, ki jo je nosil do semkaj. Rose in kolena se mu treso od prvega poizkusila. Toda Janez se tiko nasmehlne, vzame ključek in odklene: kdo hoče kaj? Léti, uborna gadova last, razsuji se na vse vetrove; nate, vzemite, in ti, ki si zadnji prišel, dobij košaro . . . Dočima je vsega dovolj!

(Nadaljevanje prihodnjič.)

JAN LJUBI JOHN-A V "CAROUSEL"

ram štiri dni trdo delati za eno srajco.

Oženil sem se pred 7 leti s francoskim dekletonom. Imam dva otroka, starejša punčka je star 6 let. Oma mi večkrat uide k ameriškim vojakom, ker ve, da bo tam dobila kruha in čokolade.

Draga sestra, naj zadostuje za danes. Pisal bi ti še več, ali nisem siguren ali "bos" dobila to pismo ali ne. Ako dobij to pismo, te prosim, da mi odpis.

Konec teh vrstic te srčno pozdravlja — Tvoj ljubeči brat Janez Konc.

SLOVENESKE VESTI

New York. — Družina Fr. Sotoseck je bila uradno obvečena, da je bil 26. januarja ubit pri letalskem poletu nad filipinskim otokom Mindanaom njen sin Anton, po času štabni saržent, star 21 let. Služil je na bombardiku kot inženir. V armadi je bil od oktobra 1942 in preko morja od lanskega septembra. Odlikovan je bil z zračno medaljo.

*

W. Aliquippa, Pa. — Dne 28. aprila je umrla Johanna Kamnikar, doma iz Dobrunj pri Ljubljani. Zapušča moža, pet sinov (dva v vojni na Paficiku) in hčer.

*

Milwaukee, Wis. — Dne 28. aprila je po dolgi bolezni umrl Ferdinand Klančnik, star 58 let. Zapušča ženo, sina (v Novi Gvineji), dve poročeni hčeri, brata in štiri vnake, v starem kraju pa mater.

*

Milwaukee, Wis. — Dne 28. aprila je po dolgi bolezni umrl Ferdinand Klančnik, star 58 let. Zapušča ženo, sina (v Novi Gvineji), dve poročeni hčeri, brata in štiri vnake, v starem kraju pa mater.

*

Milwaukee, Wis. — Družina Peter Delijo je bila obvečena, da je 22. februarja padel v Nemčiji njen sin Pfc. John Delijo, star 24 let, v armadi od lanskega januarja.

*

Milwaukee, Wis. — Na zapadni fronti je bil ranjen John Pridiger, ki se zdravi v bolnišnici v Washingtonu.

*

Library, Pa. — Dne 30. aprila je tukaj umrl za srčno hibro Mike Alich, star 75 let. Doma je bil iz vasi Javorje nad Škofjo Loko in v Ameriki več kot 40 let. V starem kraju zapušča ženo in štiri otroke.

*

Kommunisti! — Prvajo, da je vsak kommunist, ki se upa izreči odkrito besedo. Toda s tem le odvracačjo stvar od resnice in ob enem od rešitve, nekake vrste dileca na očeh, seveda za druge; oni dobro vidijo svojo sebično stran.

Če pride do kakšne pohablje ne kramarije v tem delu zemlje, zopet na škodo naših ljudi, bo mržnja tako globoka, da bo že ob imenovanju tistega, ki bo zakril takoj kramarijo, vsak Slovence pljunil z zaničevanjem v njegovo smer. In zakaj tudi ne. Toliko se prestatil in toliko se jim je obljubljalo pomoči v boju; in za vse to, naj pa sprejme v plačilo udarec v obraz in že v drugič na eno in isto mesto.

Trst je pravo ime in ne Trieste, ker v Trstu je življeno, in v Trieste pa počasna smrt.

6 IZMED 7 ŽENA VARA Z RDEČIMI TOČKAMI

Med gospodinjami, ki so bile nedavno izpravljane, jih same sebe vara 6 izmed 7 — da izgube posebne ročne točke, ker ne hranijo vse porabljene masti.

Te žene priljubljeni samo majhne dele pri prečaju ali evrej. **Zametujejo** majhne koščke odrezane mesec in estanke pri miču. Pa vendar ta majhna kolčina, shranjena in raztopljena, more napolditi hranilne posode v najkrajšem času! Zato pričenite hraniti odpadke danes! Nasu dežela nujno potrebuje masobne, da pomaga izdelovati potreščine za bojšča in domačo fronto.

V Chisholmu je zopet oživila akcija za zgradnjo našnega doma; posebno mladična je aktivna.

V Milwaukeeju je umrla 20-letna M. Robnik, ki je bila rojena tukaj in tudi njen trup je bil pripeljano v njen rojstni kraj.

Chisholm, Minn. — Tukaj je umrl L. Rupareč, doma iz vasi Retje pri Loškem potoku. Poleg žene, ki je že več let bolna, zapušča tri sinove, vse v vojni.

DANES NE SME BITI . . .

(Nadaljevanje z 2. str.)

da bi Trst živel, ji tudi v bojo ne bo, in to iz enostavnega stališča, da so ji Benetke in druga pristanišča v notranjosti bolj pri sreči.

Katerkoli čete so zasedle Trst ta teden, — vprašanje še zmiraj obstaja in odgovor na to vprašanje je samo eden: "Mir med ljudmi ob mejah je potreben. Zmožni morajo biti ustvariti delavno solidarnost in sodelovanje med seboj. Kot dokazujejo poročila, je prisločo takega sodelovanja, med obema narodnostima tam. Zaradi razdirati, ker vam ne bo mogoče ustvariti takega stanja po poveljih od zgoraj." Če so ljudje na terenu spoznali, da jim je možno živeti skupaj, brez, da bi se do smrti sovražili, je to več, kot se je posredovali Avstriji, Italiji in prejšnji Jugoslaviji.

Kommunisti! — Prvajo, da je vsak kommunist, ki se upa izreči odkrito besedo. Toda s tem le odvracačjo stvar od resnice in ob enem od rešitve, nekake vrste dileca na očeh, seveda za druge; oni dobro vidijo svojo sebično stran.

Če pride do kakšne pohablje ne kramarije v tem delu zemlje, zopet na škodo naših ljudi, bo mržnja tako globoka, da bo že ob imenovanju tistega, ki bo zakril takoj kramarijo, vsak Slovence pljunil z zaničevanjem v njegovo smer. In zakaj tudi ne. Toliko se prestatil in toliko se jim je obljubljalo pomoči v boju; in za vse to, naj pa sprejme v plačilo udarec v obraz in že v drugič na eno in isto mesto.

Trst je pravo ime in ne Trieste, ker v Trstu je življeno, in v Trieste pa počasna smrt.

Angleški Molitveniki

V krasni vezavi, najfinješega izdelka.

"KEY OF HEAVEN"

v finem usnju \$1.75

Naročite pri:

SLOVENIC PUBL. CO.

216 West 18th Street

New York 11, N. Y.

HELP WANTED ::

ŽENSKO DELO

Help Wanted (Female)

ŽENSKO DELO

Help Wanted (Female)

:: HELP WANTED

GIRL Young:

INEXPERIENCED TO MAKE PRODUCTS AND HELP IN DRUG STORE

Phone: MA 2-9366

GIRL

EXPERIENCED ON GLASS TO LEARN NEW PROCESS

5 Days — Steady — Post-War Opportunity to Advance with New Concern

Phone: CHELSEA 2-9021 (Betw. 4 & 5 P. M.)

GIRLS — WOMEN

NO EXPERIENCE NECESSARY LIGHT WORK — STEADY SITTING JOB

40 HRS. \$22 and OVERTIME Apply: GLEMBY CO.

111 — 8th AVE., cor. 15th St. Room 811 — N. Y. C.

ŽENSKE ZA ČISTITI

URADNIŠKO POSLOPJE KRATKE URE . . . POČITNICE

\$22 NA TEĐEN NADURNO DELO, AKO ŽELITE DOBRE RAZMERE

Vprašajte SUPERINTENDENT

1501 BROADWAY, cor. 43rd St. NYC (89-95)

GIRLS! — WOMEN!

EASY FACTORY WORK!

Experienced or Inexperienced STEADY WORK — GOOD PAY

FULL OR PART TIME

Apply: TAG ENVELOPE CO.

429 WEST BROADWAY, cor. Spring St. N. Y. C. (95-101)

(89-95)

(89-95)